

PROP. 1 S TILLEGG 1 (2020-2021)

HØRINGSUTTAELSE

Til: Stortingets finanskomité, familie- og kulturkomité og arbeids- og sosialkomité
Kopi: Kulturdepartementet

Dato: 16.11.2020

Nedenfor følger uttalelse fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO) til Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021).

Kommentarene er konsentrert om endringer under *Kulturdepartementet* og *Arbeids- og sosialdepartementet*.

KULTURDEPARTEMENTET

NTO anmoder om at Stortinget bidrar til å sikre at de musikk- og scenekunstinstitusjonene som er hardest rammet av ytterligere nasjonale og lokale innstramminger kompenseres for differansen mellom prognose basert på smitteverntiltak forutsatt før de siste innstramminger ble iverksatt i november og prognose basert på nye smittevernbegrensninger for høsten 2020 og våren 2021.

Dette gjelder i særlig grad institusjoner i Oslo og Bergen som nå er stengt for publikum, samt de virksomhetene i hele landet som rammes av den nye definisjonen av «fastmonterte stoler».

En slik kompensasjon er nødvendig for å sikre sysselsetting og aktivitet, sammen med kvalitet og mangfold i det begrensede tilbudet som lar seg realisere under pandemien, men også for å sikre at frilansere og fast ansatte kunstnere har arbeidsplasser og publikum et fullverdig tilbud å vende tilbake til når krisen er over.

En tilpasset økonomisk politikk må ta inn over seg hvor sårbar den levende, kollektive musikken og scenekunsten er. Økonomiske tiltak må ikke bare ta sikte på å stimulere til aktivitet og alternativ drift under krisen, men også sikre at kompetanse og kvalitet kan opprettholdes i kunstformer som det under strenge restriksjoner er særskilt krevende eller i noen tilfeller umulig å produsere og vise.

I en ellers kaotisk situasjon, må myndighetene bidra til forutsigbare økonomiske rammer for langtidsplanleggende virksomheter. Virksomhetene må ha visshet om, og kunne legge til grunn i planleggingen, at de fortløpende kompenseres når smittevernrestriksjoner strammes inn nasjonalt eller lokalt.

Slik forutsigbarhet er nødvendig for ansvarlig økonomistyring og for best mulig utnyttelse av begrensede ressurser.

INSTITUSJONENE FALLER UTENFOR TILPASSEDE ØKONOMISKE TILTAK

Ytterligere myndighetspålagte begrensninger de siste ukene nasjonalt og lokalt rammer musikk- og scenekunstbransjen hardt.

Dette er en allerede svært utsatt bransje ettersom publikumsbegrensninger, karantenebestemmelser og generelt krevende produksjonsvilkår rammer de levende, kollektive og internasjonalt orienterte kunstformene særlig hardt.

Det er positivt at regjeringen vil justere stimuleringsordningen (kap 325 post 77) slik at deler av bevilgningen på posten også kan disponeres til å gi kompensasjon for inntektsbortfall ved avlyste eller utsatte arrangementer.

Forslagene i tilleggsproposisjonen som skal tilpasse den økonomiske politikken til den rådende smittesituasjonen omfatter likevel ingen nye kompenserende tiltak eller justeringer som direkte treffer de virksomhetene der offentlige tilskudd utgjorde 60 prosent eller mer av de totale inntektene i 2019.

Disse institusjonene faller utenfor både kompensasjonsordningen og stimuleringsordningen for kulturarrangementer, samt den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet.

Kompensasjonen til musikk- og scenekunstinstitusjonene før sommeren [Prop 127 S \(2019-2020\)](#) og forslag til kompenserende tiltak for våren 2021 [Prop 1 S \(2020-2021\)](#) var og er kjærkomne og nødvendige. I mange tilfeller utgjør disse kompenserende midlene likevel kun en liten andel av de reelle inntektstapene, og de siste innstrammingene har ytterligere negative økonomiske konsekvenser for mange av musikk- og sceneinstitusjonene.

Behovene er forskjellige, og noen av institusjonene har prekære behov for ytterligere kompensasjon som følge av de siste nasjonale og lokale innstrammingene.

Kulturdepartementet er godt informert om behovene. Alle de NTO-virksomhetene som er utsatt for betydelige økonomiske tap som følge av de siste innstrammingene har oppgitt tall for inntektstapene.

Vi legger til grunn at dette tallmaterialet blir lagt til grunn for nødvendig kompensasjon.

NEDSTENGING I OSLO OG BERGEN

I Oslo er det f.o.m. 10 november forbud mot publikumsarrangement, mens begrensningen på 20 publikummere i Bergen f.o.m. 7. november i praksis betyr stenging. I første omgang varer forbudene t.o.m. 30 november i Oslo og t.o.m. 23. november i Bergen, men det er uvisst om perioden blir forlenget. I tillegg til de negative økonomiske konsekvensene, er denne uvissheten krevende for virksomhetenes planlegging.

Teatrene og konsertsalene er trygge og viktige møteplasser. Som følge av profesjonell håndtering av smittevernet ved de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene, er ingen smitteutbrudd blant publikum påvist eller pekt på som begrunnelse for skjerpede tiltak.

Vi forutsetter derfor, og respekterer selvsagt, at det er overordnede vurderinger knyttet til å begrense sosial mobilitet som er lagt til grunn for beslutningene sammen med grundige konsekvensberegninger.

Imidlertid registrerer vi at Folkehelseinstituttet har stilt spørsmål om forbudet rammer kulturlivet uforholdsmessig hardt sett i forhold til at utesteder og serveringssteder kan holde åpent til kl. 22.00.

Dersom forbudene i Oslo og Bergen varer ut desember, innebærer dette et isolert inntektstap i en størrelsesorden mellom 1,5 og 7 millioner kroner for hver av de største institusjonene i disse byene.

Dette er altså inntektstap som kommer på toppen av de tapene som virksomhetene allerede har innberegnet som følge av smittevernbegrensninger.

NY DEFINISJON AV «FASTMONTERTE SETER»

I forbindelse med regjeringens innstramming av smittevernrestriksjonene har helsemyndighetene kommet med en ny definisjon av «fastmonterte seter» som krav for å kunne ha inntil 200 publikummere på arrangement innendørs. Når denne definisjonen ikke tilfredsstilles, er grensen 50 publikummere.

Norske konsertarrangører, Norske kulturhus og NTO har i et [brev til Helse- og omsorgsdepartementet](#) bedt om et møte vedrørende [Helsedirektoratets definisjon av fastmonterte seter](#). Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets vurderinger synes å være basert på sviktende kunnskap om hva som kjennetegner *profesjonelle arrangører*. Det er ikke slik at alle profesjonelle arrangører har tilgang til saler med fastmonterte seter etter helsemyndighetenes nye definisjon.

Smittesporingsstallene viser samtidig med all tydelighet at det utøves et tilfredsstillende smittevern ved bruk av faste sitteplasser i et statisk oppsett, hvor en profesjonell arrangør tar ansvar for at stoler ikke kan flyttes og smittevernlig avstand opprettholdes.

Dersom definisjonen av fastmonterte stoler likevel skulle bli stående, må den ledsages *både* av en kvalifisert begrunnelse og av økonomisk kompensasjon til de virksomhetene som rammes.

Det Vestnorske Teateret er et eksempel på en virksomhet som rammes både av forbudet i Bergen mot publikumsarrangement og av den nye definisjonen av fastmonterte stoler.

Dersom forbudet i Bergen varer ut året, innebærer dette et inntektstap på 1,5 millioner kroner for Det Vestnorske Teateret i november og desember.

Ny definisjon av fastmonterte seter betyr en begrensning på 50 publikummere i salen. Dette innebærer et ytterligere inntektstap våren 2021 på 2 millioner kroner som altså kommer i tillegg til de tapene som teatret allerede har innberegnet.

Dette er bare ett eksempel på en virksomhet med fast konsert-/spillested eller eget hus som rammes. Enkelte andre virksomheter uten eget hus, som f.eks. Det Norske Kammerorkester, har for tiden ikke tilgang til noen egnet konsertsal.

I tillegg rammes flere turnerende virksomheter økonomisk, samtidig som de blir tvunget inn i et etisk dilemma når store andeler av publikum på små steder må avvises. På mange mindre turnesteder finnes det heller ikke saler med fastmonterte stoler slik at det stedlige teater- og konserttilbudet tilnærmet blir utradert.

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

STØNAD TIL SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE OG FRILANSERE

NTO støtter Creo m.fl. og anmoder om at kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende forlenges så lenge smittevernrestriksjonene varer, og i hvert fall med en garanti frem til sommeren 2021. Vi ber også om at kompensasjonsgraden økes til 80 pst.

I forbindelse med behandlingen av [Prop. 142 S \(2019-2020\)](#) besluttet Stortinget å forlenge kompensasjonstypelsen ut 2020 og samtidig redusere kompensasjonsgraden til 60 pst., jf. [Innst. 19 S \(2020-2021\)](#).

Til tross for at restriksjonene fortsatt er svært inngripende og mange av aktørene i kulturbransjen står uten oppdrag, har regjeringen ikke foreslått å bevilge midler til denne ordningen i 2021.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene er avhengige av både fast ansatte og frilansere som kan trekkes inn i produksjonene. Dersom den kompetansen som frilansere tilfører kunst- og kulturlivet svekkes, vil det få vidtrekkende og langsiktige konsekvenser for hele bransjen.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Marta Færevaa Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør

NTOS MEDLEMMER

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) har 51 medlemsvirksomheter innenfor musikk og scenekunst. Disse omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk.

Medlemmene har karakter av å være faste/varige, profesjonelle institusjoner med skiftende kunstnerisk ledelse og et ordnet arbeidsgiveransvar.

NTOs medlemmer er i det øvrige organisert ulikt med forskjellige driftsformer og arbeidsmåter, og med ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Hver enkelt institusjon ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

MEDLEMSOVERSIKT

Scenekunstvirksomheter

[Bergen Nasjonale Opera](#)
[BIT Teatergarasjen](#)
[Black Box teater](#)
[Brageteatret](#)
[Bærum kulturhus](#)
[Carte Blanche](#)
[Dansens Hus](#)
[DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge](#)
[Den Nationale Scene](#)
[Det Norske Teatret](#)
[Det samiske nasjonalteatret Beaivvás](#)
[Det Vestnorske Teateret](#)
[Dramatikkens hus](#)
[Haugesund Teater](#)
[Hålogaland Teater](#)
[Kloden](#)
[Nationaltheatret](#)
[Nordland Teater](#)
[Norsk scenekunstbruk](#)
[Opera Østfold](#)
[Oslo Nye Teater](#)
[Peer Gynt](#)
[Riksteatret](#)
[Rogaland Teater](#)
[Rosendal Internasjonale Teater](#)
[Skuespiller- og danseralliansen](#)
[Teater Ibsen](#)
[Teater Innlandet](#)
[Teater Manu](#)
[Teater Vestland](#)
[Teatret Vårt](#)
[Trøndelag Teater](#)

[Turnéteatret i Trøndelag](#)

[Unge Viken Teater](#)
[Vega Scene](#)
[Østfold Internasjonale Teater](#)
[Årjelhsaemien Teatere](#)

Musikkvirksomheter

[Barokkanerne – Norwegian Baroque Ensemble](#)
[BIT20 Ensemble](#)
[Det Norske Blåseensemble](#)
[Det Norske Kammerorkester](#)
[Det Norske Solistkor](#)
[Edvard Grieg Kor](#)
[Musikkselskapet Harmonien](#)
[Oslo Quartet Series](#)
[Riksscenen](#)
[Stavanger Symfoniorkester](#)

Musikk og scenekunst

[Arktisk Filharmoni](#)
[Den Norske Opera & Ballett](#)
[Kilden teater og konserthus](#)
[Trondheim Symfoniorkester & Opera](#)